

Handbok

Umeå Arbetarekommun

Grundstadgar antagna av partikongressen 2017
Handboken antagen på Arbetarekommunens årsmöte 2019-06-20

Beslutat årsmötet 6 september 2020

Styrelsen föreslår årsmötet att fastställa handboken utan revideringar

Socialdemokraterna i Umeå består av medlemmar i s-föreningar och klubbar. Alla medlemmar har med sitt medlemskap rätt att vara med och påverka politiken i Umeå. För att kunna utöva den rätten är det viktigt att förstå hur de beslutande processerna går till. I denna handbok finns förutom partiets grundstadga antagna ett förtydligande om hur partiets medlemmar i Umeå vill att det politiska arbetet ska fungera. Vi har valt att kalla det för lokal tillämpning av stadgan. Det är även ett sätt att dokumentera den praxis som genom åren upparbetats. För att göra detta känt för alla medlemmar, nya och gamla, är detta nedtecknat i denna handbok. Som komplement till handboken finns även arbetet i arbetarekommunens styrelse och dess utskott beskrivet i ett dokument som heter arbetsordning för styrelsen. Du kan när som helst kontakta partiets expedition för att ställa frågor, lämna synpunkter och delta i partiets aktiviteter. Samtliga kontaktuppgifter finns på vår hemsida www.umesosse.se. Du kan också kontakta partiexpeditionen på 090-15 65 95.

Innehållsförteckning

1. Arbetarekommunens uppgift	s.2
2. Organisation	s.3
3. Medlemskap i arbetarekommunen	s.4
4. Avgifter	s.5
5. Möten	s.6
6. Arbetarekommunens styrelse	s.10
7. Allmän omröstning	s.12
8. Revision	s.13
9. Allmänna val och kommunala frågor	s.14
10. Allmänna bestämmelser	s.16
11. Representantskapet – hur fungerar det?	s.17
12. Ordlista	s.18

Grundstadga antagna av partikongressen 2017

§ 1 Arbetarekommunens uppgift

Arbetarekommunerna ansvarar för

- opinionsbildning för partiets idéer och politik inom kommunen
- kommunikation med väljare inom kommunen
- valorganisationen i sitt verksamhetsområde
- utveckling av politiken inom kommunen
- val av politiskt förtroendevalda
- utveckling av förtroendevalda
- utveckling av studieverksamheten
- medlemsintroduktion
- facklig-politisk och övrig organisationsverksamhet
- stöd för organisations- och verksamhetsutveckling i de socialdemokratiska föreningarna

Lokal tillämpning Umeå Arbetarekommun

§ 1 Arbetarekommunens uppgift

Centrala program

Partiets övergripande program som är fastställda av partikongressen och partistyrelsen utgör riktlinjer som har stor betydelse för våra kommunala ställningstaganden.

Kommunpolitiskt handlingsprogram

Det program som repskapet fastställt och presenterat för väljarna inför valet utgörs av övergripande mål och visioner för det kommunpolitiska arbetet, samt för de olika nämndsområdena. De övergripande målen konkretiseras därefter av respektive nämndsgrupp. Handlingsprogrammet utvärderas av repskapet minst en gång under mandatperioden.

Lokala program

Vissa av s-föreningarna väljer att inför valet presentera ett lokalt program med frågor som man avser att driva under mandatperioden. De lokala programmen ska anmälas till styrelsen.

Vallöften

I slutet av valrörelsen görs vanligen lokala utfästelser i form av ett valmanifest. Löften och åtaganden som ska förverkligas under kommande mandatperiod. Dessa ska ha det kommunala handlingsprogrammet som grund. Valmanifest fastställs av styrelsen. Den socialdemokratiska gruppstyrelsen i kommunen har ett gemensamt ansvar för att verkställa vallöften och återrapportera till partiet hur man uppfyllt dessa under mandatperioden.

Grundstadga antagna av partikongressen 2017

§ 2 Organisation

Moment 1

Arbetarekommunen är partiets lokala huvudorganisation och ska omfatta en primärkommun. I det fall förutsättningar saknas inom arbetarekommunen för en förenings-/klubborganisation enligt moment 3, är arbetarekommunen också partiets grundorganisation.

Moment 2

Arbetarekommunen antar för sitt verksamhetsområde en organisationsplan. Av denna ska framgå vilka socialdemokratiska föreningar och klubbar som ingår i arbetarekommunen.

Arbetarekommun med medlemmar som inte önskar ha sitt partimedlemskap i någon av de existerande föreningarna/klubbarna ska samla dessa medlemmar i en för hela arbetarekommunen gemensam fri grupp.

Moment 3

Arbetarekommunens styrelse ansvarar för att det inom arbetarekommunens verksamhetsområde finns en förenings/klubb- och valorganisation med anknytning till bostadsområden och arbetsplatser.

Grundstadga antagna av partikongressen 2017

§ 3 Medlemskap i arbetarekommunen

Moment 1

Samtliga inom en primärkommun befintliga socialdemokratiska föreningar och klubbar, socialdemokratiska kvinnoklubbar, grupper inom Socialdemokrater för Tro och Solidaritet, socialdemokratiska studentklubbar, förening inom HBT-Socialdemokrater Sverige samt medlemmar i den fria gruppen ska ingå i arbetarekommunen.

SSU-kommun/SSU-klubb som erkänner partiets stadgar och som begär inträde i arbetarekommunen ska beviljas detta.

Vid anslutning till arbetarekommuner ska samtliga medlemmar i sådan SSU-kommun/SSU-klubb som har fyllt femton år tillhöra arbetarekommunen.

[Medlemskap i nya stadgarna antagna 2015 Kap 5, §4, mom 1 och 2.]

Den som ansökt om medlemskap är medlem i partiet.

Medlemskap i det socialdemokratiska partiet ger medlemmen rätt till

- * att delta i föreningars och arbetarekommuners mötes- och studieverksamhet
- * att få information om partiets ställningstaganden i politiska och organisatoriska frågor
- * att ställa förslag vid möten i socialdemokratiska föreningar och arbetarekommuner
- * att motionera till arbetarekommunens årsmöten samt partidistriktets och partiets kongresser
- * att delta i rådslag anordnade av partiet, partidistriktet eller arbetarekommunen.

Medlem som erlagt medlemsavgift har dessutom rätt

- * att rösta vid medlemsmöten, kongressval och allmänna omröstningar
- * att kunna väljas till förtroendeuppdrag inom partiet och i politiska församlingar
- * samt är ombudsgrundande.

Moment 2

Lokal facklig organisation kan anslutas som medlem till arbetarekommun. Organisationens medlemmar erhåller partimedlemskap efter individuell ansökan.

Moment 3

Medlem i det socialdemokratiska partiet erhåller vid inträde sitt partimedlemskap i den grundorganisation denne väljer att tillhöra eller i den fria gruppen i den arbetarekommun och det partidistrikt där denne bor. Medlem kan därefter överföra sitt partimedlemskap till en grundorganisation i en annan arbetarekommun.

Lokal tillämpning Umeå Arbetarekommun

§ 3 Medlemskap i arbetarekommunen

Moment 1

Den socialdemokratiska s-föreningen/klubben organiserar medlemmar. AK organiserar s-föreningar/klubbar. SSU-medlemmar som betalat sin medlemsavgift finns redovisade på den lista som upprättas av partistyrelsen vid den centrala uppbörd. Arbetarekommunen betalar enligt tradition tillbaka medlemsavgiften i arbetarekommunen till SSU-kommunen.

Grundstadga antagna av partikongressen 2017

§ 4 Avgifter

Uppböörden av avgifterna ombesörjs av partistyrelsen. Inbetalade avgifter för arbetarekommunen utbetalas av partistyrelsen per den 30 juni och den 31 december det år som avgifterna har erlagts av medlemmen.

Lokal tillämpning Umeå Arbetarekommun

§ 4 Avgifter

Medlem som inte har betalat sin medlemsavgift inom 12 månader, trots 1 avisering och 2 skriftliga påminnelser utesluts av partiet centralt. S-föreningarna/klubbarna får ombud utifrån de antal medlemmar med partimedlemskap som har betalat sin avgift senast den 31 december för nästkommande år.

Det är föreningarna och klubbarna som ska följa upp och kontakta de medlemmar som brister i betalningar av medlemsavgiften.

Förtroendevalda i kommunfullmäktige erlägger en särskild fullmäktigeavgift förutom partimedlemskapsavgiften.

Förtroendevalda som inte erlägger medlemsavgift eller som på annat sätt lämnar partiet ska avsäga sig sitt uppdrag, vilket framgår av kandidatförsäkran.

Grundstadga antagna av partikongressen 2017

§ 5 Möten

Moment 1

Arbetarekommunens medlemsmöte är högsta beslutande organ, såvida inte representantskap införts, vilket i så fall övertar medlemsmötets befogenheter.

Moment 2

Arbetarekommun kan vid årsmöte besluta om införande av representantskap.

Moment 3

Har arbetarekommunen infört representantskap ska alla till arbetarekommunen anslutna föreningar och klubbar välja ombud direkt till representantskapet i förhållande till antalet partimedlemskap i föreningen eller klubben, enligt regler som i övrigt fastställs av arbetarekommunens årsmöte.

Moment 4

Årsmöte hålls före mars månads utgång.

Moment 5

Vid årsmötet ska, utom övriga ärenden, följande behandlas.

1. Styrelsens och revisoreernas berättelser för föregående år
2. Rapport från kommunfullmäktigegruppen
3. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
4. Val av styrelse och suppleanter
 - a) Ordförande
 - b) Övriga styrelseledamöter
 - c) Suppleanter
5. Val av revisorer och suppleanter
6. Val av valberedning
7. Riktlinjer för den kommande verksamheten

Moment 6

Motion till medlemsmöte respektive representantskapsmöte kan väckas av varje enskild partimedlem eller socialdemokratisk grundorganisation som tillhör arbetarekommunen. Motion ska sändas till arbetarekommunens styrelse inom av denna angiven tid.

Moment 7

Vid beslut om styrelsens ansvarsfrihet har styrelsens ledamöter inte rösträtt.

Moment 8

Omröstningar sker öppet. Rösträtten får inte överlåtas. Personval sker då någon så begär med slutna sedlar.

Vid slutet val förs kandidaterna upp i bokstavsordning på valsedeln. Godkänd valsedel ska uppta det antal personer som ska väljas. Valsedel som upptar fler eller färre namn är ogiltig. Vald är den eller de som fått högsta röstetalen, såvida inte mötet beslutar att enkel majoritet ska gälla för att bli vald.

Uppstår lika röstetal vid slutna omröstning kan ytterligare valomgång genomföras. Om lika röstetal uppstår i omröstning där enbart två kandidater deltar avgör lotten. Uppstår lika röstetal vid öppen omröstning gäller den mening som biträds av tjänstgörande ordförande.

Moment 9

Årsmötet väljer en valberedning jämte suppleanter för denna under en tid av minst ett och maximalt fyra år.

Förslag på kandidater för val på årsmötet sänds till valberedningen inom den tid som fastställs av arbetarekommunens möte. Efter nomineringstidens utgång äger endast valberedningen rätt att föreslå kandidater.

Lokal tillämpning Umeå Arbetarekommun

§ 5 Möten

Moment 2

Repskapet är AK:s högsta beslutande organ. Kallelse och handlingar skickas ut 7 dagar innan mötet till ombuden, lekmannarevisorerna, valberedningen, KF-gruppen, LF-ledamöterna och till riksdagsledamöterna. Vid fastställande av kommunala val skickas handlingar ut 14 dagar innan mötet.

Repskapets uppgift är att besluta i policy- och strategiska frågor¹, samt att fastställa kriterierna för nomineringarna av uppdrag.² Se även mer information om val och valberedningen nedan. Även hearings kan användas, en seminarieform som inte är lika strikt och ej heller äger representantskapets beslutanderätt, men som gör det möjligt att lyssna in partiorganisationens uppfattning i en principiellt viktig fråga.

Förtroendevalda har ett särskilt ansvar att lyfta upp frågor av principiell- och strategisk karaktär till representantskapet, till hearings och i s-föreningarna/klubbarna.³ Representantskapets arbete ska årligen utvärderas.

Ordinarie ombud som är förhindrad att delta på representantskapets möte ansvarar för att ersättare kallas. Ersättare träder in som ordinarie ombud på repskapet i den ordning som de har blivit valda på s-föreningens årsmöte, och som har inrapporterats via protokoll till AK.

Uppgifter om valda ombud, ordinarie såväl som ersättare, ska vara AK tillhanda före mars månads utgång. Maila eller skicka ombudsuppgifter och protokoll till expeditionen. Det samma gäller om föreningen under verksamhetsåret gör fyllnadsval av ombud.

Som regel är repskapet beslutsfärdigt oavsett hur många av ombuden som är närvarande. Ordförande äger rätten att ställa ordningsfråga om repskapets beslutsfärdighet ifall endast hälften av ombuden eller färre är närvarande. Denna ordningsfråga ska stödjas av minst 2/3 av ombuden för att mötet ska fortsätta.

¹ När representantskapet ska besluta i policy- och strategiska frågor har AK-styrelsen till uppgift att se till så att handlingar och underlag skickas ut till representantskapsombuden i samband med kallelsen.

² Demokratiutredningen (2001).

³ Demokratiutredningen (2001).

Moment 3

S-föreningarna/klubbarna utser ombud till repskapet, för tiden 1 april -31 mars, baserat på antalet rapporterade medlemmar⁴ den sista december föregående år. Ombud till repskapet utses enligt följande regler⁵:

<u>Antal s-föreningsmedlemmar</u>	<u>Antal ombud</u>
Grundmandat ⁶ – 30	1
31-60	2
61-90	3
91- 120	4
121-150	5
151-	6

Som ombud kan alla medlemmar väljas som är medlem i en s-förening/klubb som är ansluten till AK och som har betalat sin medlemsavgift. Ombud, ordinarie eller ersättare, kan endast representera en s-förening/klubb. Direktanslutna medlemmar erhåller inget grundmandat till representantskapet.

Styrelsens representanter är ombud för Ak-styrelsen och företräder denna. En styrelseledamot eller ersättare som tjänstgör kan således inte utgöra ombud för den s-förening/klubb man tillhör på representantskapet.

Det är Ak-styrelsen som upprättar en reviderad ombudsförteckning före mars månads utgång, efter AK:s årsmöte, samt efter att s-föreningarna/klubbarna har haft sina årsmöten, vilket de måste ha genomfört senast februari månads utgång.⁷

Alla ombud och andra medlemmar närvarande på representantskapet har yttrande och förslagsrätt. Dock har endast ordinarie ombud, styrelsen och tjänstgörande ersättare rösträtt.

Moment 4

Årsmöte hålls före mars månads utgång.

Moment 5

Vid årsmötet ska, utom övriga ärenden, följande behandlas.

1. Styrelsens och revisorernas berättelser för föregående år
2. Rapport från kommunfullmäktigegruppen
3. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
4. Val av styrelse och suppleanter
 - a) Ordförande
 - b) Övriga styrelseledamöter
 - c) Suppleanter
5. Val av revisorer och suppleanter
6. Val av valberedning
7. Riktlinjer för den kommande verksamheten

⁴ Antalet betalande medlemmar med partimedlemskap respektive betalningsbefriade.

⁶ En förening måste ha minst 5 aktiva medlemmar för att erhålla ett grundmandat i representantskapet.

⁷ Se även Grundstadgar för socialdemokratiska föreningar och klubbar § 5, moment 2.

Moment 6

Inkomna motioner och uttalanden ska behandlas löpande och skyndsamt. Hänsyn måste dock tas till motionens art och karaktär. Det föreligger ett beredningstvång för motioner och frågor av strategisk- och principiell karaktär, ej för enkla frågor.

Interpellationer, enkla frågor och uttalanden kan hanteras utan formell hantering om det inte strider mot partiets program och stadgar, samt att VU i övrigt finner det lämpligt.

Styrelsens föredragande ska kontakta motionären och föra en dialog med denne så att inga missförstånd om motionens innehåll föreligger.⁸ I de fall motionen behandlas i s-föreningarna/klubbarna ska protokoll om detta tillsändas AK där det framgår att motionen har behandlats och s-föreningens beslut.

Moment 7

Nominerade kandidater ska vara tillfrågade och ha accepterat sin nominering och Arbetarekommunens värdegrundspolicy genom att underteckna nomineringsblanketten. Undertecknandet kan även göras via mailkontakt med partiexpeditionen. Samtliga begärda personuppgifter ska fyllas i och skickas in till valberedningen. Protokollsunderlag från medlemsmötet där nomineringarna beslutades bifogas nomineringsblanketten.

Vid allmänna val ska valda kandidater underteckna kandidatförsäkran som garanterar att man företräder endast Socialdemokratiska Arbetarepartiet, samt att man godkänner Värdegrunden för det politiska förtroendeuppdraget. Kandidatförsäkran⁹ krävs endast en gång per person.

Moment 8

Vid representantskapets behandling av valärenden ska representantskapets deltagare behandla varandra med respekt.¹⁰

⁸ Demokratiutredningen (2001).

⁹ Vidimering på att man accepterar nomineringen kan förutom på kandidatförsäkringsblanketterna även göras via mail till expeditionen.

¹⁰ Demokratiutredningen (2001).

Grundstadga antagna av partikongressen 2017

§ 6 Arbetarekommunens styrelse

Moment 1

Arbetarekommunens styrelse handhar ledningen av verksamheten i överensstämmelse med dessa stadgar och av partikongressen, distriktskongressen och arbetarekommunen fattade beslut. Styrelsens uppgift är härvid att agitera för partiet och dess politik, att utarbeta kommunalpolitiska program, att ansvara för arbetarekommunens ekonomi och medlemsadministration samt att stödja de socialdemokratiska föreningarnas och klubbarnas verksamhet. Styrelsen är, då arbetarekommunmöte inte är samlat, arbetarekommunens högsta beslutande organ.

Styrelsen har arbetsgivaransvar gentemot den personal som anställs på arbetarekommunens expedition, såvida man inte överlåtit detta på partidistriktets styrelse.

Moment 2

Arbetarekommunens styrelse ska bestå av minst sju ledamöter. För dessa kan suppleanter utses. Styrelsen väljs för en tid av två år. Av styrelsens ledamöter väljs ordförande och kassör särskilt. Studieorganisatör och facklig ledare ska utses i arbetarekommunen och ska ingå i styrelsen.

Antalet ledamöter i styrelsen ska bestå av ett ojämnt antal. Ena året väljs det mindre antalet ledamöter och det andra året de övriga.

Moment 3

Inom styrelsen kan verkställande utskott utses eller om årsmötet så beslutar kan verkställande utskottet väljas separat.

Moment 4

Vid förfall för ordinarie ledamot inträder suppleanterna som ordinarie i den ordning de blivit valda.

Regler för primärkommunala frågor

6. Minst en gång årligen ska arbetarekommunens styrelse, fullmäktigegruppens styrelse och gruppordförande i kommunens styrelser och nämnder ha överläggningar om den kommunala verksamheten. Arbetarekommunens styrelse kallar till denna överläggning

Lokal tillämpning Umeå Arbetarekommun

§ 6 Arbetarekommunens styrelse

Moment 1

Ak-styrelsens ordförande tillsammans med ansvarig tjänsteperson har till uppgift att genomföra en ordförandeträff med s-föreningarna/klubbarna minst 2 gånger/år.

Moment 2

Ak-styrelsen består av 15 ledamöter och 5 ersättare och där en jämn könsfördelning ska eftersträvas. Se även mer information under valberedning. Årsmötet väljer ordförande, kassör, studieorganisatör och facklig ledare för en tid av två år vilka ska ingå i styrelsen. Valen varvas med målet att ungefär halva styrelsen ska väljs varje år. Styrelsens 5 ersättare väljs på 1 år vilka alla ska kallas till styrelsens sammanträden där de har yttrande- och förslagsrätt.

Moment 3

Årsmötet väljer VU. Där ingår ordförande, kassör och facklig ledare. Årsmötet utser även ytterligare två ledamöter, där en vanligen är gruppledaren för fullmäktigegruppen. Vice ordförande väljs vid konstituering. VU adjungerar de personer som de finner lämpligt.

Omedelbart efter AK:s årsmöte ska styrelsens sammanträda och ha sitt konstituerande möte. Då utser man vice ordförande och beslutar om firmateknare samt uppdaterar sin arbetsordning.

Det är VU som ansvarar och handlägger löpande ärenden samt bereder ärenden till styrelse och repskapet. Det är hela styrelsens ansvar att repskapets beslut blir genomförda.

Moment 4

Alla ersättare kallas och är välkomna till styrelsemötena men har endast rösträtt vid ordinarie ledamots frånvaro. Det finns även stående adjungeringar till styrelsen vilka har möjlighet att närvara och yttra sig om de så önskar. Där ingår bl.a. SSU-kommunens ordförande (SSU Umeå), studentföreningens ordförande (USHF), lilla valberedningen, ombudsman, politisk sekreterare på kommunen, samt riksdagsledamöterna.

Adjungeringarna omprövas årligen vid revideringen av styrelsens arbetsordning.

Moment 5

Minst en gång årligen ska arbetarekommunens styrelse, fullmäktigegruppens styrelse och gruppordförande i kommunens styrelser och nämnder ha överläggningar om den kommunala verksamheten. Arbetarekommunens styrelse kallar till denna överläggning.

Grundstadga antagna av partikongressen 2017

§ 7 Allmän omröstning

Moment 1

Styrelsen för arbetarekommunen kan i viss fråga låta företa allmän omröstning bland partimedlemmarna i arbetarekommunen. Sådan omröstning ska vara rådgivande.

Moment 2

Slutligt beslut i ärende som varit föremål för allmän omröstning fattas av medlemsmöte respektive representantskapsmöte.

Moment 3

Regler för omröstningens genomförande fastställs av arbetarekommunens styrelse.

Lokal tillämpning Umeå Arbetarekommun

§ 7 Allmän omröstning

Moment 1

Allmän omröstning sker vid val av ombud till partikongresserna och extrakongresserna. Rösterna räknas av partidistriktet. AK-styrelsen är ansvarig för att skicka ut ombudsvalsmaterialet utifrån de av s-föreningarna/ klubbarnas inkomna ombudsnomineringar.

Grundstadga antagna av partikongressen 2017

§ 8 Revision

Moment 1

Tre revisorer och tre suppleanter väljs årligen av årsmötet. Suppleanterna inkallas vid förfall för ordinarie revisor i den ordning de blivit valda.

Moment 2

Till arbetarekommunens årsmöte avger revisorerna utlåtande över räkenskaperna och styrelsens verksamhet under föregående år samt tillstyrker eller avstyrker ansvarsfrihet.

Grundstadga antagna av partikongressen 2017

9 Allmänna val och kommunala frågor

För kandidatnominering vid allmänna val, samarbetet mellan de förtroendevalda och partiorganisationerna samt behandling av landstings- och primärkommunala frågor gäller partiets ”Regler för upprättande av valsedlar i allmänna val och val inom Svenska kyrkan”, ”Regler för kandidatnomineringar till övriga uppdrag”, ”Regler för samarbetet mellan förtroendevalda och partiorganisationerna” och ”Regler för behandling av landstings- och primärkommunala frågor”.

Lokal tillämpning Umeå Arbetarekommun

9 Allmänna val och kommunala frågor

Repskapet fastställer kriterier för nomineringar. Valberedningen tar fram underlag till kriterier som Ak-styrelsen föreslår repskapet besluta om. Ak:s valberedning är ansvarig för att hålla en dialog med/och att se till att de kriterier som repskapet beslutat om ska gälla är kända av s-föreningarnas/klubbarnas valberedningar.¹¹

S-föreningarna/klubbarna måste inkomma med uppgifter om vilka medlemmar som har nominerats till förtroendeuppdrag, på korrekt ifyllda nomineringsblanketter. Dessa ska tillsammans med protokollsutdrag från medlemsmötet där nomineringarna beslutades bifogas nomineringsblanketten.

Stora valberedningen

Stora valberedningen väljs på det årsmöte som hålls året innan valåret. Den har till uppgift att bereda val utifrån s-föreningarnas/klubbarnas inkomna nomineringar och lägga ett förslag inför den valkonferens som repskapet håller inför mandatperioden med avseende på val till styrelser och nämnder i kommun, landsting, riksdag, då utses även partiets ledande politiker. Stora valberedningen har också till uppgift att bereda kyrkopolitiska val.

Valberedningen utses av repskapet utifrån de inkomna nomineringarna från s-föreningarna/klubbarna och kallas för Stora valberedningen.

Stora valberedningen forts.

I stora valberedningen ska jämn könsfördelning och mångfald¹² eftersträvas samt att det finns en spridning från de s-föreningarna som man företräder. Valberedningen ska bestå av 15 ledamöter, varav 1 ordförande.

Det förslag som stora valberedningen framlägger repskapet inför dess nomineringskonferens om partiets förtroendevalda i styrelser och nämnder ska ha jämn könsfördelning samt att mångfald ska eftersträvas.

Det är endast stora valberedningen som äger rätt att föreslå kandidater efter nomineringstidens utgång.

¹¹ Demokratiutredningen (2001).

¹² Med mångfald avses under hela § 9 där ordet förekommer bland annat ungdomar, äldre, etnicitet, arbetsbakgrund, facklig tillhörighet.

Lilla valberedningen

Lilla valberedningen har till uppgift att bereda val inför årsmötet utifrån s-föreningarnas/klubbarnas inkomna nomineringar och lägga ett förslag till årsmötet. Valberedningen utses av årsmötet utifrån de inkomna nomineringarna från s-föreningarna/klubbarna och kallas för Lilla valberedningen.

I lilla valberedningen ska jämn könsfördelning och mångfald eftersträvas samt att det finns en spridning från de s-föreningarna som man företräder. Valberedningen består vanligen av 7 personer och väljs på ett år i taget.

Det är endast lilla valberedningen som äger rätt att föreslå kandidater efter nomineringstidens utgång.

Fyllnadsval och andra val under mandatperioden

Förslag på kandidater till fyllnadsval och andra val under mandatperioden bereds av VU som sedan fastställs av Ak-styrelsen. Underlag för au är föreningarnas inkomna nomineringar i samband med partiets nomineringar till styrelser och nämnder. De år som inte följer direkt på ett valår ska föreningarna ges möjlighet att nominera in fler kandidater till fyllnadsval i samband med arbetarekommunens årsmöte. Inför varje Ak-årsmöte går det ut en förfrågan med en möjlighet för föreningarna att skicka in förslag på namn som kan användas till fyllnadsval under året och mandatperioden. Dessa namn är ett komplement till den restlista som uppstår i samband med att val till styrelser och nämnder görs. VU har även att förhålla sig till arbetarekommunens jämställdhets- och mångfaldsplaner. Vid val av tillförordnad ordförande i en nämnd/styrelse, så bereds valet av s-gruppen i nämnden/styrelsen, för att sedan underställas Ak-VU och Ak-styrelsen för fastställande.

Personval

Det är stora valberedningens ansvar att ta fram tydliga regler för personval.¹³ Den som väljer att bedriva en egen personlig valkampanj får inte göra det i strid mot partiets handlingsprogram. Ekonomiskt stöd till personvalskampanjer ska administreras av AK.

Uppföljning och uppdragsbeskrivningar

Stora och lilla valberedningen har ett ansvar att föra en dialog och genomföra en uppföljning med nyckelpersoner under mandatperioden, respektive mellan årsmötena.

En dialog ska även föras mellan ordföranden i AK och ordföranden i lilla valberedning om ev. behov av utbildning för de förtroendevalda.

Lilla och stora valberedningen har också till uppgift att ta fram s.k. uppdragsbeskrivningar om vad de olika förtroendeuppdragen innebär.¹⁴

¹³ Demokratiutredningen (2001).

¹⁴ Demokratiutredningen (2001).

Grundstadga antagna av partikongressen 2015

§ 10 Allmänna bestämmelser

Moment 1

Arbetarekommun kan inte läggas ner utan distriktsstyrelsens godkännande. Om arbetarekommun läggs ner ska samtliga dess tillgångar tillfalla partidistriktet.

Moment 2

Tilläggsstadgar för arbetarekommun kan antas vid arbetarekommuns årsmöte. Sådana stadgar får inte stå i strid med eller upphäva innehållet i dessa grundstadgar.

Moment 3

Grundstadgarna kan endast ändras eller upphävas av ordinarie partikongress. Arbetarekommun kan hos partistyrelsen ansöka om dispens från dessa stadgar.

Lokal tillämpning Umeå Arbetarekommun

§ 10 Allmänna bestämmelser

Moment 2

Partiets grundstadgar är överordnad Umeå AK:s handbok som endast är att betrakta som ett tillägg om tillämpning samt förtydligande om hur stadgan ska fungera i praktiken.

Handboken ska revideras löpande vid repskapets beslut om förändringar, tillägg eller förtydliganden. Sådana förändringar har beredningstvång och ska remitteras till grundorganisationen för att inhämta synpunkter.

11 Representantskapet – hur fungerar det?

Repskapet är arbetarekommunens högsta beslutande organ. Styrelsen är, då repskapet inte är samlat, AK:s högsta beslutande organ.¹⁵

Repskapets uppgift är att besluta i policy – och strategiska frågor som t.ex. kommunpolitiskt handlingsprogram och motioner, samt att fastställa kriterierna för nomineringarna av uppdrag.

I repskapet finns också möjlighet att ställa enkla frågor, motioner och interpellationer till styrelsen samt partiets förtroendevalda i styrelser och nämnder i kommun, landsting och riksdag.

På mötet finns en dagordning som talar om vilka punkter som ska behandlas under kvällen och det tema som är. På dagordningen ska det framgå vilka punkter som är besluts- respektive informationspunkter.

Under mötet kan du som ombud yrka på streck i debatten, ställa en ordningsfråga eller yttra dig under behandlingen av en fråga. Du sätter då upp dig på talarlistan och ordförande ger dig ordet när det är din tur. Inlägg görs från talarstolen. Repskapet har dubbla talarlistor för att öka demokratin.¹⁶

Representantskapet hålls vanligen på Umeå Folkets Hus, Pettersson-Bergersalen kl.18.30-21.00. Alla medlemmar har närvarorätt och är därmed varmt välkomna. Alla medlemmar har också yttranderätt och förslagsrätt.

¹⁵ Grundstadgar för arbetarekommuner § 6, mom. 1.

¹⁶ Se ordlista för en förklaring av de olika begreppen.

Ordlista

Speciella ord och uttryck som det kan vara bra att ha koll på rörande föreningsverksamhet¹⁷ med tillägg för uttryck rörande Socialdemokraterna och Umeå arbetarekommun.

Absolut majoritet mer än hälften av rösterna.

Acklamation beslut fattas med ”ja”/”nej” rop.

Adjungera utse en tillfällig ledamot utan rösträtt.

Ajournera avbrott i sammanträde.

Ansvarsfrihet efterhandsgodkännande av styrelsens verksamhet.

Apostrofera nämna eller direkt åsyfta en person.

Arbetarekommun (förkortas ofta till AK) den socialdemokratiska delen av arbetarrörelsens lokala organ för samverkan. Vanligen utgörs arbetarekommunen av representanter från socialdemokraternas geografiska grundorganisationer (s-föreningar), den lokala gruppen Socialdemokrater för Tro och Solidaritet (den kristna delen av arbetarrörelsen), s-kvinnornas lokala kvinnoklubbar, SSU:s lokala föreningar och ev. studentförbundsorganisationer.

Arbetsordning bestämmelser om tider, yttranderätt m.m. i dagordningen (t.ex. vid kongress).

Arbetsutskott (förkortas ofta au) mindre beslutsorgan, ofta del av styrelsen med uppgift att besluta i mindre frågor och bereda större ärenden.

Avslagsyrkande krav på att förslag ska avslås, (framställs ibland av ordförande även om yrkandet ej framlagts).

Beslutsmässig benämning på när en förening uppfyller stadgarnas krav för att fatta beslut.

Beslutsordning den följd beslut fattas i, propositionsordning.

Beslutsprotokoll protokoll som inte refererar diskussion.

Bokslut ekonomisk sammanställning med balansräkning och resultaträkning.

Bordläggning uppskjuta till senare tillfälle.

Budget plan för beräknade inkomster och utgifter.

Dagordning förteckning med frågor i den ordning de ska behandlas, föredragningslista.

Delegat ombud.

Delegation utsänd grupp, kommitté med speciell uppgift.

Delegera överlåta beslutanderätt.

¹⁷ Urval ur Olander Håkan (2001), Handbok för Föreningslivet, Bilda Förlag s. 63ff.

Dubbla talarlistor ny talare går före en talare som redan yttrat sig under en punkt på dagordningen. Endast föredragande kan bryta talarlistan.

Enkel majoritet mer än hälften av rösterna.

Enkel fråga ofta ställd till en person som är ansvarig för ett specifikt politikområde. Endast frågeställaren och den som frågan är ställd till kan delta i debatten.

Fyllnadsval utseende av ersättare för den som lämnat ett uppdrag.

Förberedande votering rösträkning för att utse motförslag till huvudförslag, kontrapositionsvotering.

Föredragande den person som redogör för frågan, styrelsens talesman.

Föredragningslista dagordning.

Förkasta avslå.

Försöksvotering handuppräckning som syftar till att visa var röstövertikten finns utan att behöva räkna varje röst.

Förtroendevalda av väljare, årsmötet, kongress etc. utsedda personer.

Förtroendevotum uttalande om stöd t.ex. styrelse (motsats: misstroendevotum).

Genmäla svar, replik, bemötande.

Handlingar samlad benämning på bl.a. föreningens papper.

Handuppräckning beslutsform då votering är begärd och beslut fattas genom att räkna upp händerna.

Hearing utfrågning

Huvudförslag det förslag som ordföranden finner har fått störst stöd vid omröstningen mellan tre eller fler förslag.

Huvudvotering omröstning mellan huvudförslag och det motförslag som utsetts vid förberedande votering.

Interrimstyrelse styrelse utsedd för kort mellantid (ofta då förening bildas).

Interpellation skriftlig fråga av mer omfattande karaktär ofta ställd till en person som är ansvarig för ett specifikt politikområde, ska besvaras skriftligen. Andra utöver frågeställaren och den som frågan är ställd till kan delta i debatten.

Justera godkänna (protokoll).

Justerare justeringsperson, den eller de som valts att justera/godkänna protokoll.

Jämka kompromissa mellan olika förslag.

Jävig person som inte delar i beslut till följd av släktskap, att han/hon är direkt personligen berörd etc.

Kandidatnominering de kandidater som har nominerats och den tid under vilken kandidater får föreslås.

Kompromiss jämkning, ömsesidig eftergift, överenskommelse efter förhandlingar.

Kongress organisationens högsta beslutande organ.

Konstituera fördela posterna inom styrelsen, stifta, grunda.

Kontrapositionsvotering att utse motförslag till huvudförslag, förberedande votering.

Kvalificerad majoritet stor röstövertikt (ofta två tredjedelar).

Ledamot ett uppdrag man väljs, tilldelas eller utnämns till.

Lekman person som inte är professionell.

Lika röstetal då olika förslag samlar lika många röster.

Majoritet flertal, röstövertikt.

Mandat uppdrag, befogenhet, röstetal gällande ombudsfordelning.

Mandatperiod (mandattid) den tidsperiod för vilken ett mandat är giltigt.

Minoritet mindretal, röstundervikt.

Motförslag det förslag som ställs mot huvudförslaget.

Motion skriftligt förslag till organisation, kommun, riksdag.

Namnuppprop närvaroregistrering genom att namn läses upp och de som finns på plats ropar ”ja”, omröstningsförfarande de uppropade säger ”ja” eller ”nej”. På representantskapet används ofta en ombudsförteckningslista där ombuden förtecknar sin närvaro, istället för ombudsuppprop.

Nominera utse, för fram kandidater, föreslå.

Omröstning votering.

Ordförande förtroendeuppdrag med uppgift att vara talesman och samordnare, mötesledare.

Ordningsfråga ärende som kan tas upp när som helst under ett sammanträde för att t.ex. yrka på streck i debatten, ge sakupplysning eller ifrågasätta ordförandes agerande.

Policy profil, långsiktig inriktning.

Program sammanställning av krav (t.ex. det kommunpolitiska handlingsprogrammet, valmanifest).

Proposition förslag (från regering, styrelse osv.), krav under debatt om att beslut ska fattas.

Propositionsordning den följd som beslut ska fattas i, beslutsordning.

Protokoll skriftlig sammanställning av beslut eller överenskommelse.

Protokollsanteckning begäran om att få notera en kommentar, anteckning till protokollet.

Protokollsutdrag del av protokoll avsett för att styrka att beslut fattas etc.

Relativ majoritet flest röster men mindre än hälften (vid omröstning mellan tre eller flera förslag).

Remiss hänskjutande av ärende för yttrande.

Replik bemötande, svar, genmäle.

Representantskapet (förkortas ofta till repskapet) är arbetarekommunens högsta beslutande organ och består av valda ombud från s-föreningarna/klubbarna.

Reservation förbehåll, protokollförd notering om vilka som röstar emot (med motivering).

Revisionsberättelse revisorers redogörelse för sin verksamhet med förslag till årsmötet, stämma etc.

Röstlängd förteckning över röstberättigande.

Rösträknare de som utsetts till att räkna röster.

Sluten omröstning/votering skriftligt och anonymt beslutsfattande.

Stadgar regler, föreningens ”lag”.

Streck i debatten att yrka streck i debatten (på talarlistan), benämning på förslag om att fastställa talarlistan varefter inga fler får anmäla sig till att tala under den punkten på dagordningen.

Suppleant ersättare, ställföreträdare, reserv.

Talarlista förteckning över dem som begär ordet.

Tidsbegränsning förslag om att sätta en längsta talartid vid diskussion, innebär vanligen att representantskapet sätter en tidsbegränsning t.ex. på 2 minuter per inlägg och/eller att man får en längre tidsomfattning vid första inlägget i talarstolen och att andra inlägget ska vara kortare i enlighet med vilka tidsbegränsningar som representantskapet beslutat om.

Tilläggsförslag yrkande som knyter an till tidigare lagt förslag.

Utslagsröst befogenhet (för ordförande) att vid lika röstetal fälla avgörandet.

Valberedning personer som fått i uppdrag att lägga fram ett förslag om vilka som ska väljas samt tillfråga kandidater.

Verksamhetsberättelse skriftlig beskrivning av vilken verksamhet organisationen, styrelsen, föreningen haft under året. Den ska tillsammans med bokslutet granskas vid revisionen mot verksamhetsplanen för den gångna perioden.

Verksamhetsår period i föreningens, styrelsens, organisationens verksamhet som i längd motsvarar ett kalenderår. Verksamhetsåret brukar utgöra styrelsens mandatperiod och budgetperiod.

Verksamhetsplan en skriftlig beskrivning av den planerade verksamheten i en organisation under en viss period.

Verkställande utskott de ledamöter som ansvarar och handlägger löpande ärenden samt bereder ärenden till styrelsen.

Votering omröstning med rösträkning

Yrka föreslå.

Årsberättelse verksamhetsberättelse, årsredogörelse från styrelsen.

Återremiss yrkande om att förslag ska tillbaka till styrelse, utskott etc. för ytterligare beredning.

Årsmöte föreningsmöte, 1 gång/verksamhetsår, val av styrelse, ansvarsfrihet, godkännande av budget och verksamhetsplan. Utlyses en viss tid i förväg (enligt vad som står i stadgan).

Öppen votering/omröstning beslutsfattande utan rösthemlighet.

Övriga frågor dagordningspunkter då nya frågor tas upp men inga beslut får tas.